

Gesubsidieerde Vrije Basisschool
WONDERWIJZER

Kerkelei 57 2970 Schilde

Verbindingsstraat 6

Kleinveldweg 2a

Respectbeleid Wonderwijzer

1. Inleiding

Als school willen wij werken aan een respectbeleid waarbij iedereen betrokken wordt (ouders, leerkrachten, directie, zorgteam en leerlingen en indien nodig CLB). Omdat uit de hand gelopen conflicten en pesten een grote invloed hebben op leerlingen wil de school zich inzetten om zulke ingrijpende situaties zo goed mogelijk te voorkomen. Jammer genoeg kunnen we conflicten en pesten niet wegdenken uit onze maatschappij, daarom willen we ook nadenken over hoe we deze (pest)problemen kunnen/willen aanpakken. Vandaar een duidelijk uitgeschreven beleid dat ervoor zorgt dat de procedure voor iedereen duidelijk is. Alle betrokken partijen moeten weten hoe pesten en zware conflicten worden aangepakt, dat we dit als school niet goedkeuren en zeker niet aan ons willen laten voorbijgaan. Dit willen we duidelijk stellen met een concreet respectbeleid.

2. Plagen, ingrijpende conflicten en pesten

2.1 *Wat is plagen?*

Plagen is vooral een spel en het gebeurt vaak tussen vrienden. Het spel gaat om te kijken of je creatief kan reageren. Plagen is van korte duur en ongepland. Het is onschuldig, met humor, niet gemeen bedoeld. De personen staan op gelijke voet, er is geen machtsvertoon. Er wordt geen pijn berokkend en plagen wordt snel vergeten.

2.2 *Wat zijn ingrijpende conflicten?*

Op plaatsen waar kinderen moeten leren samenwerken en samen spelen is het logisch dat er onderling conflicten ontstaan. De school is dan ook de ideale plaats om te leren omgaan met conflictsituaties. Soms escaleren conflicten in ongepast taalgebruik, zware ruzies of fysiek geweld. Wanneer conflicten uit de hand lopen, kan dit een enorme impact hebben op het algemeen welbevinden van de betrokkenen.

2.3 Wat is pesten?

Pesten is herhaaldelijk en langdurig uitoefenen van lichamelijke en/of geestelijke mishandeling door één of meerdere personen op één persoon met de bedoeling het slachtoffer te kwetsen, te benadelen of schade te berokkenen. Slachtoffers hebben in deze situatie weinig tot geen verweer.

Pesten heeft vaak een sociale functie: Pestgedrag heeft veel betekenis voor de groep waarin het gebeurt. Pesters zijn op zoek naar populariteit. Vaak stopt het pesten als de groepssteun wegvalt. Er zijn veel vormen van pesten: direct of indirect pesten, verbaal pestgedrag, cyberpesten.

3. Preventief werken

Werken aan een positief klasklimaat

In Wonderwijzer besteden wij veel aandacht aan het welbevinden van onze leerlingen binnen de groep. Samen met de kinderen trachten wij een veilige omgeving te creëren waarin iedereen zich goed voelt. Leerkrachten scholen zich omtrent dit onderwerp regelmatig bij.

Dit doen we onder meer door preventief aan de slag te gaan met:

- Een duidelijk schooleigen respectbeleid te hebben en dit na te leven.
- Het zinvol invullen van speeltijden a.d.h.v. spel materiaal per klas (1ste en 2de graad), speelkoffers en een sport- en spelaanbod tijdens de middagpauzes.(3de graad)
- Kinderen de kans bieden om hun hulpvraag rond hun eigen welbevinden of dat van iemand anders te kunnen en te durven verwoorden.
- Degelijk toezicht door de toezichters tijdens speeltijden en vrije momenten.
- Het jaarlijks inlassen van lessen rond pesten.
- De maandelijkse aandachtspunten worden aangeleerd en uitgehangen.
- Het luisteren naar kinderen wanneer ze zich niet goed voelen in hun vel.
- Concrete klas- en speelplaatsafspraken maken met de kinderen in het begin van het schooljaar.
- leerlingenraad
- Jaarlijks het schoolreglement vastleggen dat wordt ondertekend door de ouders en de kinderen.
- Een klaseigen aanpak om hun gevoelens kwijt te kunnen, op die manier is de drempel lager om problemen te bespreken.

4. Gevolgen van pesten

Bij pesten zijn de gevolgen voor beide partijen niet te onderschatten. Uiteindelijk gaat ook de hele groep eronder lijden, omdat pesten de groepsgeest bederft.

4.1 Gevolgen voor de slachtoffers

Aanpassingsproblemen

- Leerproblemen- concentratiestoornissen
- Zwakke cijfers
- Niet graag naar school komen
- Spijbelen
- Negatief zelfbeeld, onzeker, weinig zelfvertrouwen
- Gevoelig, prikkelbaar
- Zware stress
- Psychosomatische klachten
- Lichamelijke klachten
- Angsten
- Depressie – agressie
- Zelfmoordneigingen

4.2 Gevolgen voor de vrienden en klasgroep

- Angst om zelf slachtoffer te worden
- Niet graag naar school komen
- Negatieve klassfeer
- 'Moeilijke' groep die niet kan samenwerken aan groepsopdrachten
- Zwakke cijfers
- Klas wordt verdeeld in twee groepen: 'meelopers en weggijzers'
- Meelopers zijn zelf bang van de pester, doen mee onder groepsdruk, gaan nog een stapje verder dan de pester
- Weggijzers zijn meestal het grootste deel van de klas, zien het pesten maar ondernemen niets uit angst

4.3 Gevolgen voor de pesters

- Sociaal-emotionele problemen
- Zelfbeeld- zelfvertrouwen
- Groot risico op afwijzing en isolement
- Uitsluiting: geen vrienden meer overhouden
- Norm overschrijdend en delinquent gedrag, op latere leeftijd.

5. Signalen ten gevolge van pesten

Soms vertonen kinderen signalen wanneer er sprake is van pestgedrag. Soms kan er enige tijd overgaan vooraleer iemand de signalen duidelijk doorheeft.

De school, maar ook de ouders, moeten zo goed mogelijk proberen die signalen in het oog te krijgen.

Mogelijke signalen zijn:

- Uitgesloten worden
- Als laatste gekozen worden

- Vaak alleen staan
- Geen vriendjes die komen spelen
- Onverklaarbare blauwe plekken, kapotte kleren
- Spullen die verdwijnen
- Agressiever gedrag of net het tegenovergestelde
- Psychosomatische klachten
- Later op school komen
- Stress zondagavond, ontspannen vrijdagavond
- Slechte cijfers
- Weinig motivatie
- Opnieuw bedplassen
- Sms'jes
- Websites
- Sociale media
- ...

De leerkrachten en de ouders proberen de kinderen zo goed mogelijk op te volgen, zodat eventuele signalen snel kunnen (h)erkend worden. Alle leerkrachten zullen intensief gaan observeren om een duidelijke kijk op de pestsituatie te krijgen. Van de ouders en de leerkrachten verwachten we dat ze elkaars rol en deskundigheid respecteren. Wij houden van een positief schoolklimaat waarbij wij willen samenwerken met ouders, leerkrachten, directie, zorgteam, leerlingen en eventueel CLB en externe begeleiders.

Consequent optreden is belangrijk. Door in gesprek te gaan met elkaar kunnen we aan een veilige, vertrouwde omgeving werken.

6. Taak van de ouders

Als je kind wordt gepest, kies dan zo snel mogelijk een gepast gespreksmoment en luister heel goed naar je kind. Neem het verhaal ernstig, zoek niet meteen een schuldige maar toon begrip. Wijs niet meteen een schuldige aan. Toon dat je achter je kind staat en dat je mee wil zoeken naar een fijne oplossing waar iedereen zich goed bij kan voelen. Neem zelf niet meteen initiatief om de eventuele pesters en/of de betrokken ouders hierover aan te spreken. Wijs je kind erop dat het belangrijk is om te praten met iemand op school die hij of zij vertrouwt. Richt je bij ernstige problemen tot de klasleerkracht. Die persoon staat op dat moment het dichtst bij je kind op school. Waarschijnlijk kunnen de klasleerkracht, de directie, de zorgleerkracht en de externen helpen.

Als je kind pest, kies dan ook zo snel mogelijk een gepast gespreksmoment. Zeg duidelijk aan je kind waarom je een gesprek wilt. Luister naar je kind en pols even waarom en hoe hij of zij pest. Wijs op de verschillen tussen pesten en plagen en keur pestgedrag niet goed. Maak duidelijk dat je wilt dat het pesten stopt en vermeld erbij wat de gevolgen kunnen zijn van het pesten voor het slachtoffer, de klasgroep en de vrienden, maar ook voor zichzelf. Bekijk met de school hoe je de schoolaanpak van thuis uit kan ondersteunen. Blijf in gesprek met je kind en de school.

7. Aanpak op school

Als ondanks de preventieve maatregelen bepaalde conflicten escaleren en/of er toch een peestsituatie ontstaat, kiezen we voor een herstelgerichte en oplossingsgerichte methode.

'Oplossingsgericht en herstelgericht omgaan met conflictsituaties', in respect voor zichzelf en de anderen is trouwens een belangrijk doel binnen het leerplan 'ZILL' voor de basisschool als katholieke dialogeschool..

Mogelijke stappen die kunnen ondernomen worden:

:

- Een voorvalrapport wordt ingevuld door alle betrokken partijen.
- De betrokken partijen worden apart genomen voor een gesprek en vertellen wat er gezien en gehoord werd.
- Er wordt gevraagd of ze weten hoe de ander zich voelt of denkt, wie door dit gebeuren geraakt wordt of zich verdrietig voelt. Er wordt gepolst naar herstel. Hoe wil de leerling dit goedmaken en wat is nodig om samen verder te kunnen in de klas of op school ?
- De betrokken partijen worden onder begeleiding samen gebracht om de situatie te bespreken via herstelgerichte gesprekken.
- Er wordt aan de kinderen de kans geboden om samen naar een oplossing te zoeken.
- Er wordt afgesproken welke stappen zullen ondernomen worden, met alle betrokkenen, eventueel met de ouders.
- Klasleerkracht of zorgleerkracht overleggen en informeren de andere collega's en toezichters indien nodig.
- Alle leerkrachten gaan gericht observeren om te zien of de gemaakte afspraken nageleefd worden.
- Eventueel worden de ouders van de verschillende betrokken partijen gecontacteerd..
- De school maakt duidelijk dat dit pestgedrag niet getolereerd wordt op onze school.
- De pester(s) moet(en) zijn of haar gedrag goedmaken na gemaakte afspraken.
- De volgende maanden wordt het gedrag van alle betrokken partijen geëvalueerd, eventueel bijgestuurd of positief bekrachtigd.
- Bij blijvende peestsituaties verwijzen we naar de orde-en tuchtmaatregelen in ons schoolreglement en kunnen hier ook de nodige stappen gezet worden.

Deze methode is een leidraad in het aanpakken van ongepast gedrag bij conflicten en bij pestproblemen. De zorgleerkracht en de leerkracht bekijken zelf hoe ze de stappen doorlopen, hoeveel kinderen er deelnemen aan het herstelgesprek en of er al dan niet een groepsgesprek moet volgen met de ganse klasgroep. We staan er echter op dat we een open communicatie kunnen behouden met de ouders.

Elk conflict en elke pestsituatie is anders en wordt dan ook anders benaderd. De directie wordt steeds op de hoogte gebracht van de mogelijke problemen en onderneemt zelf ook deze stappen.

Indien nodig worden er strengere maatregelen getroffen in samenspraak met de directie die terug te vinden zijn in de orde-en tuchtmaatregelen in het schoolreglement.

Met de betrokken leerlingen wordt de impact, de gevolgen en de consequenties van het gestelde gedrag besproken en verduidelijkt.

Wij hechten veel belang aan het melden van uit de hand gelopen conflicten en pestgedrag en hopen dat ouders **niet** zelf onderling de problemen willen gaan oplossen en pesters gaan benaderen. Wanneer een hoog oplopende ruzie, ongepast gedrag of het pesten **op school en/of van en naar school** gebeurt, willen wij als school op de hoogte gebracht worden en willen we samen het probleem aanpakken. Als school kennen wij alle betrokken partijen en kunnen we onpartijdig de verhalen beluisteren.

8. Cyberpesten

Pesten gebeurt vaak in de directe omgeving van het gepeste kind. Maar pesten gebeurt ook steeds vaker via de sociale media zoals Facebook en Twitter. Dit heet cyberpesten of digitaal pesten.

GSM gebruik is op school niet toegelaten. (zie schoolreglement)

Als **ouder** bent u **zelf verantwoordelijk** voor het gsm- en internetgebruik van uw kinderen en de eventuele gevolgen van cyberpesten.

Wanneer ouders of kinderen toch een melding doen van cyberpesten raden wij aan om voor uzelf steeds bewijsmateriaal te verzamelen. Het sms'je bewaren of een screenprint van het computerscherm zijn degelijk bewijsmateriaal. Zo kan u als ouder zelf aan de slag gaan om de gepaste stappen te ondernemen omdat zulke pestsituaties plaatsvinden buiten de school(m)uren.

9. Contact opnemen met de school

Zie schoolreglement